

звітний період; формувати групи пов'язаних форм; формувати пакети звітності в електронному вигляді; відправляти звітність до Державних органів тощо.

Уміння і навички автоматизації ведення податкового обліку та формування податкової звітності, набуті під час вивчення дисципліни, забезпечують ефективну професійну діяльність бухгалтера в насиченому інформаційному економічному просторі.

УДК 371.38:372.833

М.С. Одарченко, канд. техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

В.В. Піддубний, асист. (*ХДУХТ, Харків*)

Є.Б. Соколова, асист. (*ХДУХТ, Харків*)

ЗАСТОСУВАННЯ ДІЛОВИХ ІГОР ПРИ ВИКЛАДАННІ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

На сьогоднішній день у стандартах вищої освіти встановлено вимоги щодо підвищення ефективності навчального процесу. Через це викладачі знаходяться у пошуку нових методів викладання, акцентуючи свою увагу на використанні інноваційних підходів та користуючись досвідом застосування інноваційних методів в організації занять зарубіжними та вітчизняними викладачами. Адже процес навчання у вищих закладах освіти – це не лише автоматичне викладання навчального матеріалу студентам. Для кращого запам'ятовування та відтворення інформації потрібне не лише пояснення, але і напружена розумова робота студента, його активність суджень, інтерпретація ситуації.

Організація практичних занять з дисципліни «Організація торгівлі» у вищому навчальному закладі потребує нових підходів що мають бути спрямовані на розвиток і самовдосконалення особистості, на розкриття її резервних можливостей і творчого потенціалу, створення передумов для ефективного поліпшення навчального процесу.

Серед згаданих інноваційних методів навчання багато науковців найефективнішими вважають саме проведення ділових ігор.

Ділова гра – це моделювання реальної діяльності у спеціально створеній проблемній ситуації. Така гра є «засобом і методом підготовки та адаптації до трудової діяльності та соціальних контактів», методом активного навчання, який сприяє досягненню конкретних завдань, структурування системи ділових стосунків учасників. Її

конструктивними елементами є проектування реальності, конфліктність ситуації, активність учасників, відповідний психологічний клімат, міжособистісне та міжгрупове спілкування, розв'язання сформульованих на початку гри проблем, що в результаті формує умови для підвищення ефективності навчального процесу. За цільовими характеристиками ігри поділяються на навчальні, виробничі, дослідницькі.

Готуючи майбутніх фахівців, викладачі повинні прагнути не тільки озброїти студентів науковими знаннями, але і сприяти виробленню у них практичної діловитості й заповзятливості, формувати навички активного економічного мислення.

Тому важливо проводити зі студентами навчальні ділові ігри, які певною мірою імітують професійні економічні ситуації. У студентів, учасників ігри, розвиваються практичні навички роботи в умовах трудового колективу, вони набувають досвіду управління, керівництва і організації колективу, освоюють навички комплексного творчого розв'язання проблем.

Сучасні ділові ігри є педагогічним засобом і активною формою навчання, яка інтенсифікує навчальну діяльність, моделюючи управлінські, економічні, психологічні, педагогічні ситуації, і дає можливість їх аналізувати та виробляти оптимальні дії і надалі. Ділові ігри мають багато переваг:

1. Ділова гра реалізує конкретну діяльність (обговорення проекту, участь у конференції, бесіда з колегами).
2. Ділові ігри – це колективна діяльність, яка дає змогу брати у ній активну участь всій групі.
3. Виконання різноманітних завдань дає конкретний результат, завдяки чому у студентів виникає відчуття задоволення від власних дій, бажання ставити і вирішувати нові завдання.
4. У ділових іграх формуються і виробляються навички налагодження контакту, правильного сприйняття й оцінювання партнера як особистості.
5. Вироблення стратегії і тактики спілкування, а також вибору при цьому найбільш відповідних форм і засобів.

При проведенні практичних занять найбільше зацікавлення у студентів викликають ігри, ігрові ситуації, оскільки саме вони наближають навчальний процес до реального життя, сприяють формуванню практичних умінь і навичок, забезпечують практичну спрямованість навчання.

Отже, із вказаного вище можна зробити наступні висновки: в організації сучасної вищої освіти великого значення набуває застосування інноваційних методів навчання. Найбільш ефективним методом, на думку багатьох науковців, є ділова гра.

Для студентів економічної спеціальності доцільно застосовувати інноваційні методи в рамках вивчення дисципліни «Організація торгівлі». Проведення ділових ігор в Харківському державному університеті харчування та торгівлі сприятиме підвищенню ефективності навчального процесу та якості знань студентів економічного напрямку підготовки.

УДК 378.14.001.76

А.М. Одарченко, д-р техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

К.В. Сподар, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

Е.І. Андріюк, асист. (*ХДУХТ, Харків*)

ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ МЕТОДИКИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Інновації в освіті – це процес творення, запровадження та поширення в освітній практиці нових ідей, засобів, педагогічних та управлінських технологій, у результаті яких підвищуються показники досягнень структурних компонентів освіти, відбувається перехід системи до якісно іншого стану.

Ідея новаційного підходу у вищій освіті міститься в тому, що якість підготовки бакалавра, магістра повинна стати інтегральним результатом взаємопов'язаного засвоєння академічних знань і практичних умінь і навичок, результатом оволодіння фундаментальним змістом наук як орієнтовною основою і засобом здійснення практичної дії та вчинку в умовах майбутньої професійної діяльності.

Інновації класифікують за об'єктом впливу (педагогічні, соціально-психологічні, організаційно-управлінські), рівнем поширення (системно-методологічні та локально-технологічні) та інноваційним потенціалом нового (радикальні, модифікаційні, комбінаторні). За об'єктом впливу результатами педагогічних інновацій є якісні зміни у навчанні та вихованні студентів. Упровадження інновацій спеціально-психологічної спрямованості сприяє покращенню мікроклімату в освітньому середовищі, формує високий рівень культури стосунків між суб'єктами навчально-виховного процесу.

Інновації організаційно-управлінського типу забезпечують запровадження сучасних форм і методів управління, сприяють подоланню стереотипів консервативного стилю керівництва, формують нові партнерські відносини. Поширення інновацій системно-методологічного рівня запроваджується у межах загальної системи. Локально-технологічний рівень інновацій передбачає апробацію особистісно